

Popisi korčulanskih brodograditelja

Korčulanska brodogradnja je vrlo stara, a mi do danas o razvoju i mogućnostima te brodogradnje kroz vjekove malo znamo. Posebno nam je malo poznato o tehničkom ustrojstvu, vrstama izgrađenih brodova te mogućnostima izgradnje u raznim vremenskim razdobljima.

U pomanjkanju posebnih podataka, mogu da posluže i oni iz kojih se deduktivnim putem izvjesni zaključci mogu izvesti, kao što su npr. popisi zaposlenog radništva u pojedinim godinama.

Nažalost i takvih podataka nema mnogo. Objavljeni su samo za godine 1594, 1812, 1852, 1853. i 1860 (Bilj. 1).

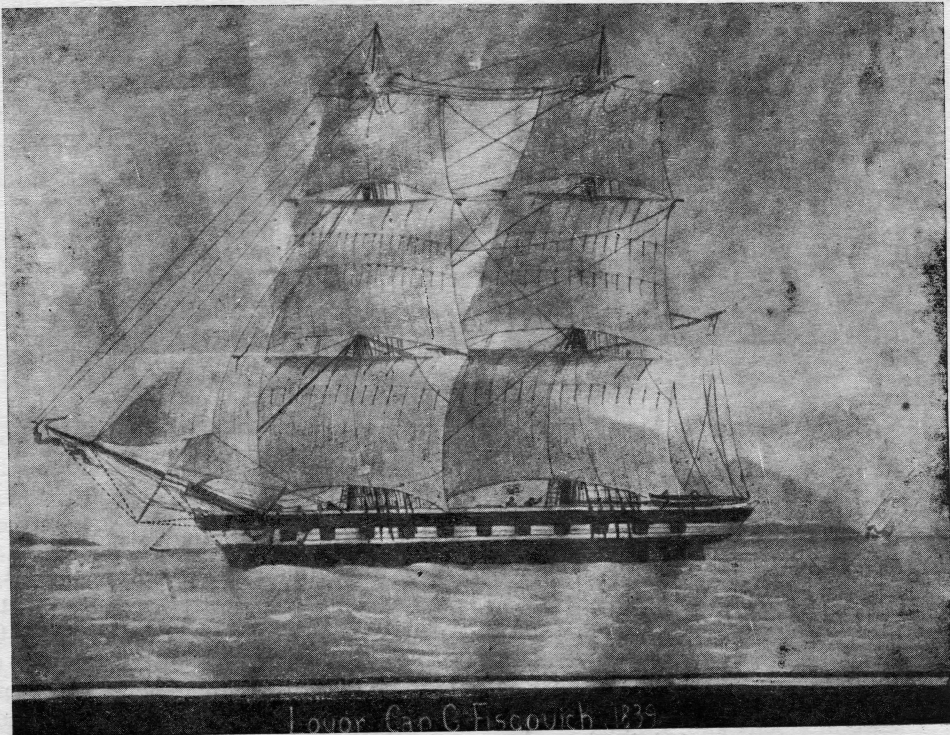
U cilju da se ta građa upotpuni i poveća, kako bi mogla poslužiti za razna ispitivanja, donose se u nastavku pronađeni popisi za godinu 1623, 1812, 1850. i 1863.

Naročito je zanimljiv popis iz godine 1623, koji navodi brodograditelje i kalafate, koji su se učlanili u novoosnovanu Banku sv. Josipa. Brodograditelji se u ovom popisu vode pod nazivom »marangoni« tj. drvodjelci, ali su uistini to brodograditelji. Imena i zvanja se donose u izvodu i prijevodu popisa kako slijedi (Bilj. 2):

Dne 4. kolovoza 1623.

Brodograditelj	Anđel Marinov
„	Marin Anđelov
„	Marko Ambrozov pok. Ivana
„	Marko Pavlov pok. Dominika

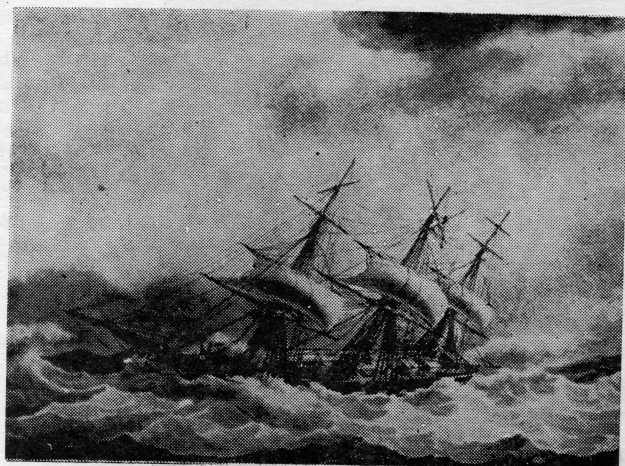
„	Ivan Sklopeta
„	Ambroz Anđelov
„	Marin Skampavia
„	Ivan Milovčić
„	Marin Vilović pok. Ivana
„	Ivan Koljubin
„	Vicko Geričić
Kalafat Grgur	Geričić
Brodograditelj	Andrija Scampavia
„	Antun Pomenić pok. Bartula
„	Ivan Zanfron
„	Marin Vilović, pok. Markantuna
„	Andrija Martinović
„	Markantun Vilović Marinov
„	Luka Mihovilov
„	Franjo Burata
„	Luka Smerkinić Andrijin
„	Marin Anđelov Marina
„	Nikola Samohod
„	Nikola Šegedin
„	Božo Uskoković
„	Marko Boter pok. Pavla
„	Mihovil, njegov sin
„	Andrija Smerkinić
„	Vicko Zanfron
„	Ivan Kapur
„	Franjo Vilović
„	Stjepan Parkijaš
„	Nikola Vilović Ivanov
„	Jakov Vilović pok. Nikole

»LOVOR«, kap. Fiskovića iz 1839. godine

„ Ivan Pavić
 „ Sebastijan Belo (Bello)
 „ Božo Geričić
 „ Marin Burata
 „ Antun Pavlov Dominika
 „ Vicko, njegov sin
 „ Frano Kaporović
 „ Pavao Anđelov Marina
 „ Narko Geričić Matijin
 „ Jakov Dominikov
 „ Marin Geričić
 „ Sebastijan Geričić Vickov
 Kalaf. Jakov Mutovčić
 „ Frano Zorić
 „ Božo Lesi (Lessi)
 „ Marin Mutović
 „ Jakov Ambrozov Pavla
 „ Ivan Fisko
 Brod. Frano Martinović
 Kalaf. Vicko Dutić
 Brod. Bartul Jakšić
 „ Antun Pomenić Lukin
 „ Marko Kapor Franov
 „ Petar Belo
 Kalaf. Petar Zorko
 Brod. Ivan Stjepanov
 „ Nikola Surati
 „ Nikola Anđelov Marina
 „ Vicko Kapor
 Kalaf. Vicko Martinović
 Brod. Matij Fauro Ivanov
 „ Luka Pavlović
 „ Ivan Opančaron Lukin
 Brod. Petar Skampavia
 „ Andrija Martinović
 „ Antun Andrijin
 „ Pavao Paulini
 „ Ivan Paulini
 „ Jakov Geričić Grgurev
 „ Rado Martinović
 „ Bartul Smerkinić
 „ Jakov Vilović pok. Marina
 „ Matij Sklopeta
 „ Jakov Jakšić Bartula
 „ Frano Čuković pok. Antuna

„ Matij Matuško pok. Nikole
 „ Grgur Geričić
 „ Jakov Kapor Franov
 „ Matij Geričić Božov
 „ Vicko Boter Markov
 „ Jure Foretić Petrov
 „ Frano Bonin
 Kalaf. Antun Milanković
 Brod. Ivan Dutić Petrov
 „ Marko Beor
 Kalaf. Nikola Ba...o
 Brod. Frano Grego o...a
 Kalaf. Ivan Vilović Marinov
 „ Luka Zorko Petrov
 Brod. Stjepan Milovčić Ivanov
 „ Nikola Boter Markov
 „ Marko Boter
 Kalaf. Bartul Sargira
 Brod. Jerolim Ambrozov
 Kalaf. Frano Geričić Grgurev
 Brod. Sebastijan, njegov brat
 „ Pavao Anđelov Marijin
 Kalaf. Dominik Martinović
 Brod. Vicko Božov
 „ Frano Vulahotić
 Kalaf. Dominik Ružir
 „ Vicko Ambrozov pok. Jakova
 „ Frano Foretić
 Brod. Anđel Vraničić
 Kalaf. Dominik Ambrozov pok. Pavla
 „ Vicko, njegov brat
 „ Frano Lesi
 „ Frano Mutović
 „ Matij Lesi
 Brod. Ivan Silvija
 Kalaf. Vicko Lesi Matijin
 Brod. Frano Kapor
 „ Ivan Bačetić
 „ Marko Milovčić
 „ Paško Čuković
 „ Vicko Pomenić Antunov
 „ Marko Geričić Božov
 „ Vicko Zanfron pok. Petra
 Kalaf. Ivan Vilović Nikolin
 „ Sebastijan Martinović
 Brod. Matij Paunović Jurin
 „ Luka Zanfron
 „ Ivan Duda
 Kalaf. Vicko Burata Franov
 Brod. Vicko Vilović Markantunov
 „ Marco Kapur pok. Vicka
 „ Marko Belo Petrov
 „ Ivan Vilović pok. Marina
 Kalaf. Ivan Foretić
 Brod. Nikola Matuško
 „ Frano Kapor Jakovljević
 „ Andrija Skampavia

Nava »Madre Mimbeli« kap. J. Zupa
 akvarel iz 1854. godine

Svega 106 brodograditelja i 30 kalafata. Ukupno 136 meštara. Popisom nisu obuhvaćeni pilari (šegaduri) te kalfje i šegrti (garzuni). To proizlazi iz okolnosti što su članom četvrtim Pravilnika plaćanju članarine bili podložni brodograditelji (maranguni) i kalafati. Iz podataka objavljenih u Spomen spisu Banke vidi se (Bilj. 3) da

je broj pilara te kalfa i šegrta iznosio približno oko 28% od broja uposlenog radništva. Prema tome, moglo bi se zaključiti da je 1623. godine u brodogradnji bilo ukupno zaposleno oko 174 radnika.

Prema popisu, koji je Banka sv. Josipa godine 1812. dostavila Općini korčulanskoj bilo je tada u Korčuli 137 brodogradilišnih meštara (brodograditelja i kalafata) od kojih je u Korčuli radilo 103, dok ih je 34 bilo odsutno (Bilj. 4). Ivančević navodi (Bilj. 5), da ih je iste godine bilo 182, od kojih 116 prisutnih, a 66 odsutnih. Razlika za zaposlene nije velika i možda se odnosi na nedeklarirane obrtnike.

Ako se broj od 103 zaposlena radnika, prema spisku Banke sv. Josipa, poveća za 28% na ime pilara i kalfa prema kriteriju kako je naprijed istaknut, proizlazi da je 1812. godine bilo u brodogradnji zaposleno oko 130 radnika.

U statističkim podacima, koje je Općina korčulanska dostavljala nadležnim vlastima, radništvo zaposleno u brodogradnji bilo je godine 1850. razvrstano u slijedeće skupine: a) Konstruktori duge plovidbe; b) brodograditelji (škvarani); c) radnici brodograditelji; d) kalfe (garzuni) i e) pilari (šegaduri) (Bilj. 6).

a) Navode se slijedeći konstruktori brodova duge plovidbe: Ivan Foretić, Bartul Franasović, Ivan Paunović, Filip Karlezi, Antun Vilović, Stjepan Gvozdenović, Vicko i Božo Smerkinić, Vicko Bonvardo i Vicko Depolo Beor. Svega deset.

b) Pod nazivom brodograditelji-škvarani, obuhvaćeni su vlasnici, ili proti brodograditeljskih radionica i to slijedeći: Vicko i Antun Sesa pok. Jakova; Dominik pok. Marina i Jakov Kapor; Ivan Cviličević; Ivan Letis; Antun, Dominik, Jakov i Dominik Bonvardo; Stjepan Foretić Kolenda; Dominik Depolo Beor; Antun Verzoti; Ivan i Vicko Bodulić; Jakov Vilović pok. Marina; Mate Peršić pok. Marka. Svega osamnaest.

c) Skupina radnici brodograditelji-škvarani obuhvaća meštare brodograditelje i kalafate i to: Sesa Nikola, Luka, Jakov i Iva pok. Antuna; Kušpilić Ivan, Josip; Sladojević Niko, Frano Jure, Dominik i Frano; Kučija Ivan; Fazinić Roko i Marko; Filipi Paško; Vilović Niko, marin, Marko, Frano pok. Marina, Filip; Ivančević Redjija Nikola, Antun; Kapor Vicko pok. Marina; Depolo Nikola Jakovljević, Ivan Mihovilov, Grgur, Božo, Stjepan pok. Dominika, Božo; Kačić Barkina Vicko, Marko, Frano; Paunović Antun, Petar, Antun; Benić Lava Petar; Cviličević Jozo, Nikola; Foretić Stjepanov Jure, Ivan; Krtica Vicko, Marko; Damjanović Stjepan, Vicko; Depolo Beor Niko, Antun, Petar, Nikola, Jure, Petar, Jure; Geričić Jakov Jakovljević, Toma, Jakov pok. Boža, Andrija pok. Boža; Dobrošić Ivan, Salvator, Nikola; Zmajić Antun; Foretić, Kolenda Jakov, Toma, Stjepan, Bonvardo Vicko Donkov, Dominik Jakovljević; Filipi Ivan i Nikola; Tomović Jakov, Dominik; Vilović Ivan pok. Marina; Foretić Ja-Dominik; Vilović Ivan pok. Marina; Foretić Jure, Petar; Antun; Peršić Stjepan, Ivan; Gvozdeno-

vić Ivan; Verzoti Dominik; Dobrošić Ivan, Antun, Marko; Depolo Salvator Antunov; Smerkinić Marin, Petar; Biladinović Nikola; Ivančević Paško, Paško Franov; Jakšić Ivan Šimunov; Bernardi Stjepan Gabrov; Miletić Toma, Božo, Petar; Milenić Tadija; Pomenić Ivan, Petar; Franasović Ivan; Cviličević Petar; Tasovac Petar; Belo Sebastijan; Pesando Eusebij, Gašpar; Đurđević Marin, Dominik, Jakov; Suhrov Marko; O..brila Frano. Svega 108 radnika.

d) Kalfe-garzuni čine posebnu skupinu od svega 79 radnika.

e) Pilari-šegaduri su također posebna skupina od svega 14 radnika.

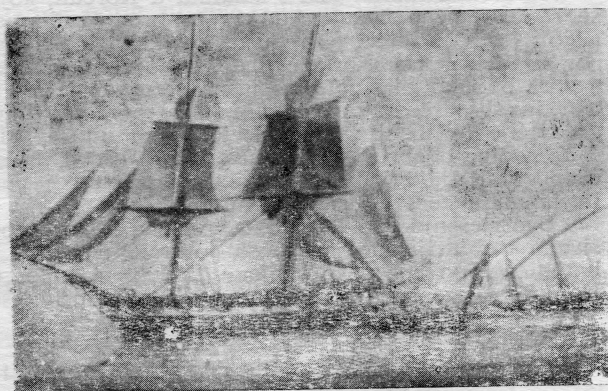
Godine 1850. ukupno je u brodogradnji bilo zaposleno 229 radnika.

Statistički izvještaj Općine Korčula za godinu 1863. izveden je po istim principima kao i već spomenuti za 1850. i navode se: (Bilj. 7):

a) Konstruktori brodova velike i duge plovidbe: Antun Foretić Jakova; Antun Foretić pok. Marina; Ivan Paunović pok. Antuna; Bartul Franasović pok. Petra; Vicko Smerkinić pok. Frana; Ivan Letis pok. Frana; Nikola Depolo pok. Antuna; Vicko Kapor pok. Marina; Vicko Bodulić pok. Vicka; Ivan Bodulić pok. Vicka; Stjepan Gvozdenović, pok. Ivana; Antun Vilović pok. Marka; Marin Smerkinić Božov; Jakov Vilović pok. Marina i Frano Vilović pok. Marina.

b) Brodograditelji-škvarani su slijedeći: Ivan Kučija pok. Vicka; Ivančević Nikola pok. Paške; Sladojević Jure i Frano pok. Antuna; Sesa Antun pok. Jakova i Antun pok. Vicka; Nikola pok. Andrije; Peršić Mate pok. Ivana; Stjepan pok. Ivana; Filip i Paško pok. Stjepana; Kapor Dominik pok. Marina; Krtica Marko pok. Ivana; Geričić Andrija i Jakov, Dobrošić Antun pok. Ivana; Karlesi Filip pok. Vicka; Dobrošić Salvator pok. Ivana, Nikola pok. Ivana; Foretić Kolenda Jakov, Frano i Stjepan; Bonvardo Dominik pok. Vicka; Antun pok. Dominika; Geričić Jakov Jakovljević; Peršić Ivan pok. Ivana; Depolo Ivan pok. Mihovila; Božo Grgurević; Bonvardo Vicko pok. Dominika; Smerkinić Marin Vickov; Vilović Frano pok. Ivana; Kušpilić Ivan Marinov; Damjanović Vicko pok. Stjepana; Tomović Dominik pok. Petra; Verzoti Antun; Depolo Beor Niko pok. Vicka; Pomenić Petar. Svega 36.

c) Radnici brodograditelji-škvarani i to: Fo-

»Venoge«, kap. Kerša, 1828. g.

retić Mihovil Ivanov, Jure Stjepanov, Jakov pok. Vicka; Ivančević Paško Franov, Jakov pok. Paške; Bonvardo Jure pok. Ivana, Vicko i Marin Dominikov, Marko Dominikov; Milovčić Rapopar Stjepan; Franasović Ivan pok. Petra, Frano Bartulov; Pomenić Nindo Franov; Sesa Antun pok. Nikole; Mlivonić Šimun pok. Tome; Bernardi Todor pok. Marina, Petar Nikov; Milovčić Nindo pok. Tadije; Đurđević Marin pok. Dominika, Dominik, Jakov, Marin; Dobrošić Marko pok. Ivana, Ivan Antunov, Vicko Salvatorov; Vilović Marko i Marin pok. Ivana, Vicko pok. Ivana; Filipi Stjepan i Antun Paškov, Nikola Jakovljević, Ivan Nikolov; Sladojević Antun Franov, Frano pok. Jure; Depolo Nikola pok. Jakova, Salvator pok. Antuna; Kačić Frano pok. Marka; Cviličević Antun pok. Ivana, Marin Petrov; Depolo Beor Nikola pok. Jure, Antun pok. Petra, Jure Antunov, Josip Antunov, Dominik pok. Petra; Jure pok. Vicka, Jakov pok. Josipa; Geri-

čić Božo i Andrija Jakovljević, Mihovil Jakovljević; Bonvardo Dominik pok. Jakova; Drušković Antun Mihovilov, Mate Mihovilov; Tomović Petar, Gabrei Jakov Dominikovi, Jakov pok. Petra; pok. Marina; Gvozdenović Vicko Stjepanov; Verzoti Dominik pok. Ninde, Niko Dominikov, Dominik Antunov; Pomenić Marin pok. Antuna i Antun Marinov; Arambašić Marin Ivana; Peručić Todor pok. Vida; Sesa Nikola pok. Mate; Okmašić Andrija pok. Petra, Božo; Damjanović Marko pok. Stjepana; Mlinarić Nikola pok. Tome; Medin Antun Antunov; Kalođera Dominik Dominikov; Milovčić Ivan Vickov; Jeričević Ivan Dominikov; Sladojević Niko Franov; Gruić Marko Katarine. Svega 116.

d) Kalfe-garzuni svega 100 radnika.

e) Pilari-šegaduri svega 14 radnika.

Godine 1863. bilo je ukupno u brodogradnji zaposleno 281 radnik.

BILJEŠKE

1) Podaci za godinu 1594. objavljeni su u: Vinko Ivančević — Korčulanski brodograditelji iz 1594 — Pomorski zbornik — Rijeka, Sv. 13/1975.

Za godinu 1812. objavljeni su u: Vinko Ivančević — Korčula pod Francuzima — Radovi Instituta JAZU — Zadar, Sv. 19.

Za godinu 1852, 1853, 1860. u: Vinko Ivančević — O korčulanskoj brodogradnji u XVIII i XIX stoljeću — Radovi Instituta JAZU — Zadar, Sv. VI—VII/1960.

2) Ovaj popis je sastavni dio rješenja o osnivanju Bratovštine brodograditelja u Korčuli poznate pod nazivom Banka sv. Josipa. Uvodni dio tog spisa glasi:

Laus Deo 1623 Addi 4 agosto

Nel Nome della Santissima Trinità Padre, Figliolo, et Spirito Santo e della Gloriosa Vergine Maria, et di Sto Iseppo Protettore.

Si erige la Scuola di Marangoni et Calafati in questa Città sotto il nome di Santo Iseppo Protettore di essa, in virtù della Terminatione dell'ecellentissimo Sig. Francesco Molino Generale in Dalmatia, et Albania per ordine, et commissione dell'ecellentissimo Senato, come per dalla Terminatione appare registrata nel presente libro e carte 3: et nell'extraordinario dell'Ilmo Sig. Malatesta in Cancellaria Cte. 189.

Li nomi delli Marangoni et Calafati che giornalmente entreranno nella detta Scuola sotto li ordini et regole contenute nella predetta terminatione d'osservare caduano inviolabilmente (slijedi popis naveden u tekstu).

Dokumenat se nalazi u Arhivu Kapor u Korčuli i predstavlja prijepis predmetnog dokumenta iz knjige Bratovštine maranguna i kalafata u Korčuli, koja se svojevremeno čuvala kod Prota brodograditelja, a koji je za službeni potrebu da prepisati Matij Kapor, gradonačelnik Korčule dne 20. VI 1839. godine.

Da bi stvar bila potpuno jasna potrebno je imati u vidu slijedeće: Frano Molin, Generalni providur Dalmacije i Albanije, svojim rješenjem od 26. VII 1623. godine odobrio je Pravilnik Bratovštine (Skule) brodograditelja i kalafata u Korčuli poznate i pod imenom Banke sv. Josipa u Korčuli.

Ovo rješenje bilo je u toku vremena često prepisivano i objavljivano, pa su se potkrale, a možda i hotimično izvršene neke izmjene. U Arhivu Kapor u Korčuli nalaze se dva istovjetna ovjerena prijepisa

ove terminacije i to jedan iz knjige uredaba Komune korčulanske iz vremena kada je terminacija donijeta, a drugi iz godine 1839. iz Knjige Bratovštine maranguna i kalafata u Korčuli. Zbog pomanjkanja prostora, a i u cilju da se ne bi udaljili od predmeta, donosi se samo izvod i to zaključnog dijela, zapravo iza točke dvanaeste Pravilnika, koji glasi:

Ispušteno:

La presente nostra Terminatione dovera esser pubblicata in quella città, registrata in cancellaria, et consegnata alli capi delli detti squerarioli accio reducendosi quanto prima formino essa Scuola, et segua la iscrizione delli fratelli come di sopra

Di Liesina á — 26 — Luglio — 1623

Francesco Molin Prov. Gnle.

Addi 29 Luglio — 1623

Publicata la soprascritta Terminatione in Piazza di S. Marco per Piero Picich Offle et legemmo io Georgio Gelineo Coadre presenti li Sri Paulo Paulini et Gerolimo Zarmaria et molti altri testimon.

Registrada nel straordinario del Ilmo Malatesta Cta 189.

Iz naprijed iznesenog izvoda slijedi:

1. Da je rješenjem Generalnog providura Frana Molina od 26. srpnja 1623. godine donijet samo Pravilnik Bratovštine s tim što je stavljeno u dužnost starješinama brodograditelja da sprovedu ustrojstvo Bratovštine — uprave i izvrše upis članstva. Prema tome je smisao pomenute terminacije do sada krivo tumačen.

2. Da je predmetno rješenje donijeto 26. VII 1623. u Hvaru, dakle »sa galijske«, a ne u Korčuli.

3. Da je proglašenje pomenute terminacije uslijedilo najhitnije, tj. već 29. VII iste godine u Korčuli, a da je upis članova sproveden 4. VII iste godine, što znači da se sve odvijalo najbrže.

3. Spomen spis Banke sv. Josipa — Cenni storici e statistici — Trieste 1867.

4. Original dokumenta nalazi se u arhivu Kapor u Korčuli.

5. Vinko Ivančević — Korčula pod Francuzima — Radovi Instituta JAZU Zadar — Sv. 19.

6. Dokumenat se nalazi u Arhivu Općine Korčula kod Gradskog muzeja Korčula.

7. Dokumenat se nalazi u Arhivu Općine Korčula kod Gradskog muzeja Korčula.